

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 244/2550

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โจทก์ บริษัท ตั้งเซ่งฮวด จำกัด กับพวกจำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1754

ย่อ / หลักกฎหมาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสาม บัญญัติถึงอายุความสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ที่มีต่อเจ้ามรดก เมื่อโจทก์เป็นเจ้าหนี้ในสัญญาเลตเตอร์ออฟเครดิตและสัญญาทรัสต์รีชีท อ้างว่าเจ้ามรดกต้องรับผิดชอบเพราะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ตามสัญญาทรัสต์รีชีทต่อโจทก์ คดียอมอยู่ในบังคับอายุความมาตรา 1754 วรรคสาม

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2543 จำเลยที่ 1 ขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต สั่งซื้อสินค้าโซเดียม ไบคาร์บอเนตสำหรับผลิตอาหารจากผู้ขายในประเทศญี่ปุ่นมูลค่า 10,400 ดอลลาร์สหรัฐ โจทก์แจ้งการสั่งซื้อสินค้าไปยังธนาคารตัวแทน ต่อมาผู้ขายส่งสินค้าตามเลตเตอร์ออฟเครดิตลงเรือแล้ว โจทก์จ่ายเงินค่าสินค้าให้ผู้ขายแทนจำเลยที่ 1 ไปด้วยการหักบัญชีธนาคารตัวแทน เมื่อสินค้ามาถึงประเทศไทย โจทก์แจ้งจำเลยที่ 1 ทราบและให้จำเลยที่ 1 นำเงินค่าสินค้าที่โจทก์จ่ายแทนไปแล้วมาชำระให้แก่โจทก์ จำเลยที่ 1 ไม่มีเงินชำระ และจำเลยที่ 1 ขอรับเอกสารจากโจทก์เพื่อไปออกสินค้าก่อน โดยจำเลยที่ 1 ได้ทำสัญญาทรัสต์รีชีทไว้กับโจทก์เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2544 ว่าจะชำระหนี้ค่าสินค้าให้แก่โจทก์ในวันที่ 20 มิถุนายน 2544 เพื่อประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2526 จำเลยที่ 2 และนายควง เผ่าบุญ ผู้ตาย ได้ทำสัญญาค้ำประกันหนี้ทรัสต์รีชีทต่อโจทก์จำนวน 30,000,000 บาทกับดอกเบี้ยอีกต่างหาก โดยทั้งสองยอมร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 อย่างลูกหนี้ร่วม เมื่อสัญญาทรัสต์รีชีทครบกำหนดชำระเงิน จำเลยที่ 1 ไม่ชำระค้างชำระเงินต้น 10,400 ดอลลาร์สหรัฐ (อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 20 มิถุนายน 2544 ดอลลาร์สหรัฐละ 45.28 บาท) คิดเป็นเงิน 470,912 บาท และเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2546 จำเลยที่ 1 นำเงินมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์บางส่วน 140,000 บาท โจทก์นำไปชำระต้นเงิน 33,431.97 บาท และดอกเบี้ย 106,568.03 บาท คงเหลือต้นเงิน 437,480.03 บาท แล้วจำเลยที่ 1 ไม่ชำระอีก เมื่อรวมดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 31 มกราคม 2546 ถึงวันฟ้องเป็นเงิน 59,904.80 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 497,384.83 บาท จำเลยที่ 2 ผู้ค้ำประกัน และจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ในฐานะทายาทโดยธรรมของนายควง เผ่าบุญ ผู้ตายจึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่โจทก์ โจทก์ทวงถามจำเลยทั้งหกแล้วไม่ชำระ โจทก์มีสิทธิคิดดอกเบี้ยตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศธนาคารโจทก์ ขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชำระเงินจำนวน 497,384.03 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 14 ต่อปี ในต้นเงินจำนวน 437,480.03 บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยให้จำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ร่วมกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ชำระเงินจำนวนดังกล่าวจากกองทรัพย์สินของนายควง เผ่าบุญ ผู้ตาย จำเลยทั้งหกให้การว่า ฟ้องโจทก์ขาดอายุความ เนื่องจากถือว่าโจทก์ทราบถึงการเสียชีวิตของนายควง เผ่าบุญ ผู้ตายในงานพิธีฌาปนกิจวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 จนถึงวันที่โจทก์นำคดีมาฟ้องพ้นกำหนดเวลา 1 ปี นอกจากนั้นนับแต่วันทำสัญญาค้ำประกันวันที่ 23 สิงหาคม 2546 ถึงวันที่จำเลยที่ 1 ทำคำขอเปิด

เลตเตอร์ออฟเครดิตเกินกว่า 17 ปี สัญญาค้ำประกันจึงไม่ผูกพันคู่สัญญา เพราะโจทก์มิได้ใช้สิทธิเรียกร้องภายใน 10 ปี ถือว่าสัญญาค้ำประกันขาดอายุความ จำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 จึงไม่ต้องรับผิดชอบให้ยกฟ้อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันชำระเงินจำนวน 497,384.03 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 14 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน 437,480.03 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 23 มกราคม 2547) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความเป็นเงิน 8,000 บาท ให้ยกฟ้องจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนนี้ให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามที่คู่ความไม่ได้โต้เถียงกันในชั้นนี้ว่า จำเลยที่ 1 คำขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตต่อโจทก์เพื่อสั่งซื้อสินค้าจากผู้ขายในประเทศญี่ปุ่น ต่อมาโจทก์ก็ได้ชำระราคาสินค้าให้แก่ผู้ขาย เมื่อสินค้ามาถึงประเทศ จำเลยที่ 1 ได้ทำสัญญาทรัสต์รีซีพซอร์บสินค้าไปก่อน โดยตกลงชำระเงินและดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ เพื่อเป็นการประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 และนายควง เฝ้าบุญ ผู้ตายได้ทำสัญญาค้ำประกันยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ต่อมาหนี้ถึงกำหนด จำเลยที่ 1 ไม่ชำระ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ชำระหนี้ตามฟ้องแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย ส่วนจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ซึ่งเป็นทายาทของนายควง เฝ้าบุญ ผู้ตายให้ยกฟ้อง คดีมีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์เพียงประเด็นเดียวว่าคดีสำหรับจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ขาดอายุความมรดกหรือไม่ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางวินิจฉัยว่า โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ในฐานะทายาทโดยธรรมให้รับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันที่นายควง เฝ้าบุญ ผู้ตายได้ค้ำประกัน จำเลยที่ 1 ต่อโจทก์ไว้ก่อนถึงแก่ความตาย เป็นการฟ้องคดีมรดกให้จำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 รับผิดชอบ เมื่อนายควง เฝ้าบุญ ผู้ตายถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2544 โจทก์ต้องฟ้องจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ภายใน 1 ปี นับแต่เจ้ามรดกตายและโจทก์นำคดีมาฟ้องเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2547 จึงพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เจ้ามรดกตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง ฟ้องโจทก์ถึงขาดอายุความ โจทก์อุทธรณ์ว่า คดีของโจทก์ยังไม่ขาดอายุความเพราะต้องปรับด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสามที่มีให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้าหนี้รู้หรือควรรู้ถึงความตายของเจ้ามรดก และโจทก์ทราบถึงการตายของนายควง เฝ้าบุญ ผู้ตายเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2546 มิใช่ทราบถึงการตายของนายควง เฝ้าบุญ ผู้ตายเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544 ตามที่จำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 อ้าง ปัญหาในชั้นนี้จึงต้องวินิจฉัยก่อนว่าโจทก์ทราบถึงการตายของนายควง เฝ้าบุญ ผู้ตายเมื่อใด เห็นว่า โจทก์มีนายคมกริช วรรณดี เป็นพยานเบิกความประกอบพยานเอกสารหมาย จ.3 ว่า โจทก์ทราบถึงการตายของนายควง เฝ้าบุญ ผู้ตาย เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2546 ส่วนจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 มิได้นำสืบหักล้างพยานหลักฐานโจทก์ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าโจทก์ทราบว่านายควง เฝ้าบุญ ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2546 ปัญหาว่าการที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2547 คดีโจทก์ขาดอายุความหรือไม่นั้น เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 ได้บัญญัติเรื่องอายุความมรดกไว้โดยวรรคหนึ่งนั้น ห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมรู้หรือควรรู้ถึงความตายของเจ้ามรดก หมายถึงคดีที่พิพาทกันระหว่างทายาทที่มีสิทธิในทรัพย์มรดกด้วยกัน ในเรื่องสิทธิเรียกร้องส่วนแบ่งทรัพย์มรดกส่วนวรรคสองเป็นคดีฟ้องเรียกตามข้อกำหนดในพินัยกรรม และวรรคสามเป็นเรื่อง

สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ที่มีต่อเจ้ามรดกมีกำหนดอายุความยาวกว่า 1 ปี มิให้เจ้าหนี้นั้นฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก ส่วนวรรคสี่บัญญัติว่าถึงอย่างไรก็ดี สิทธิเรียกร้องตามที่กล่าวมาในวรรคก่อน ๆ นั้น มิได้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย จะเห็นได้ว่าในวรรคสามบัญญัติถึงสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ที่มีต่อเจ้ามรดก เมื่อโจทก์เป็นเจ้าหนี้ในสัญญาเลตเตอร์ออฟเครดิตและสัญญาทรัสต์รีชีทอ้างว่าเจ้ามรดกต้องรับผิดชอบเพราะเป็นผู้ค้าประกันหนี้ตามสัญญาทรัสต์รีชีทต่อโจทก์ คดีนี้ย่อมอยู่ในบังคับแห่งมาตรา 1754 วรรคสาม และโจทก์นำคดีมาฟ้องจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2547 ยังไม่พ้นกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่ โจทก์ทราบการตายของนายควง เผ่าบุญ เจ้ามรดก คดีของโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 มานั้น ศาลฎีกาแผนกทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศไม่เห็นฟ้องด้วย พิพากษาแก้เห็นว่า ให้จำเลยทั้งหกร่วมกันชำระเงินจำนวน 497,384.03 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 14 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน 437,480.03 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ 23 มกราคม 2547) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้แทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความเป็นเงิน 3,000 บาท แต่ทั้งนี้ความรับผิดชอบของจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ไม่เกินกว่าทรัพย์มรดกที่ได้รับจากกองทรัพย์สินของนายควง เผ่าบุญ นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง.

องค์คณะ

ฐานันท์ วรรณโกวิท · สุวัฒน์ วรรณะหทัย · เกรียงชัย จิงจตุรพิธ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/244/2550>